

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 20348

Tarih : 22.07.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5242 Sayılı İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Milli Savunma	
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih: 01 Ekim 2022		Esas No: 2/4552

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
27 Temmuz 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
27 Temmuz 2022
No: 1054123

GEREKÇE

Yaşam hakkı, temel haktır. Yaşam hakkı; değer atfı ve hiyerarşik olarak diğer haklardan daha üstün olmamakla birlikte, bu hakların kullanımı açısından kendini önceleyen bir konumda olması bakımından önemlidir. Diğer tüm hak ve özgürlüklerin varlığı ve kullanımı bakımından kilit bir konumdadır ancak bu hakkın varlığı tek başına insan için yeterli değildir. Yaşam hakkını bir lütuf gibi kişilere tanımak ve diğer hak ve özgürlükleri göz ardı etmek kabul edilemez bir durumdur. Çünkü hak ve özgürlükler bir bütündür ve ancak birlikte ve layıkıyla yerine getirildikleri zaman insanlar için anlamlı olmaktadır.

Devlet somut tehlikeler karşısında yaşamın korunması için koruma tedbirleri almakla yükümlüdür. Devlet, yaşamı korunması gereken çocuğun, doğal olmayan nedenlerle ölümüne karşı etkin önleme tedbirleri almalıdır. Çocuğun yaşamını etkin olarak korumak için gerekli adımları atmak, bu kapsamda çocukları üçüncü kişilerin yaşamsal tehlike yaratan eylemlerinden korumak için uygun önlemleri almak, yaşama kasteden eylemleri caydırıcı ve etkin şekilde cezalandırmak için kanunlarında gerekli yaptırımlara yer vermek, bu hükümlerin ihlal edilmesini önlemeye ve cezalandırmaya yönelik ceza soruşturmasını ve kovuşturmasını etkili şekilde yürütmek ve bu cezaların infazını uygulamakla yükümlüdür. Devlet yalnızca çocuğun yaşamına saygı gösterme ve yaşamı yok etme yasağı anlamında negatif bir yükümlülükle bağlı değil, aynı zamanda çocuğun yaşamını etkili olarak korumak, bunun ihlal edilmesi halinde caydırıcı niteliğe sahip etkin ceza hükümlerine yer vermek ve ceza yargılamasını yürütmek yönünde pozitif yükümlülük altındadır. Devletin kamu gücünü kullanan kurum ve kişiler bir çocuğun ölümüne neden olmamalı, devlet önce öldürmeme yükümlülüğünü kendisi yerine getirmelidir. Negatif yükümlülük sadece kasıtlı öldürme halinde değil, taksirle öldürme eylemlerini de içermektedir. Öldürme yasağına kişinin yaşamını tehlikeye atmaktan kaçınma görevi de dâhildir. Devlet pozitif yükümlülük kapsamında öldürmelere karşı etkin şekilde caydırıcılık sağlayan hukuki ve idari düzenlemeleri yapmalıdır.

Şehirlerdeki çatışmalı durumlar ve OHAL süreçlerinin bir sonucu olarak şehir içi trafikte, sokak ve mahalle aralarında varlık gösteren zırhlı araçların sayıları giderek artmakta ve belirlenen yasal hız limitlerine uymayan bu araçlar, çocukların yaşam ve oyun alanlarını daraltmaktadır. Bu daraltmanın bir sonucu olarak, zırhlı araçların şehir içindeki varlıkları çocukların oyun ve yaşam gibi temel haklarını ihlal etmektedir. Çocukların yaşam ve oyun alanlarında bulunan zırhlı araçların çocuklara çarpması veya zırhlı araçlardan çıkan ateş sonucu çocuklar hayatını kaybetmekte ya da sürekli bir engellilik durumu oluşmaktadır. Şehirlerde yaşayan çocukların hali hazırda sınırlı olan sosyal yaşam ve oyun alanlarının zırhlı araçlarla işgal edilmiş olması, çocukların en temel faaliyetlerini dahi gerçekleştirememesine neden olmaktadır. Yine şehirlerde varlık gösteren zırhlı araçlar, çocukların korku ve kaygı düzeyini artırarak sosyal yaşam ve oyun alanlarından kopmalarına sebep olmakta, sağlıklı bir gelişim için gerekli olan oyun hakkını elinden almaktadır. Zırhlı araçların etkilerine doğrudan maruz kalmakla birlikte, sadece bu etkilere tanık olmak bile çocuklar üzerinde travmatik etki yaratmaktadır.

Bu amaçla söz konusu “5242 Sayılı İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1 – Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk kuvvetlerince kullanılan ve silah ile teçhizattan sayılan zırhlı araçların, il ve ilçe merkezleri dâhilinde, birlikler arası intikalin zorunlu kıldığı haller dışında trafiğe çıkmaları yasaklanacaktır. Bu araçların trafiğe çıkması, süresi yirmi dört saati aşmamak kaydıyla, mülki idare amirinin iznine tabidir. Gerekli hallerde bu sürenin Valilik tarafından yirmi dört saat uzatılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

İL İDARESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (C) fıkrasına ikinci paragrafindan sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk kuvvetlerince kullanılan ve silah ile teçhizattan sayılan zırhlı araçların, il ve ilçe merkezleri dâhilinde, birlikler arası intikalin zorunlu kıldığı haller dışında trafiğe çıkmaları yasaktır. Bu araçların trafiğe çıkması, süresi yirmi dört saati aşmamak kaydıyla, mülki idare amirinin iznine tabidir. Gerekli hallerde bu süre yirmi dört saat uzatılabilir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.